

جستارهایی در الهیات شهر

www.ketab.ir

علی الهی خراسانی

عضو هیأت علمی پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی

دانشگاه فردوسی مشهد

سرشناسه	: الهی خراسانی، علی، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: جستارهایی در الهیات شهر/ علی الهی خراسانی؛ به سفارش پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن.
مشخصات نشر	: مشهد: گفتمان شهر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۸ص. مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۴۶۷-۶-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: زندگی شهری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: City and town life -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: شهرسازی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: City planning (Islamic law)
موضوع	: City planning -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: شهرسازی (فقه)
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- مشهد
موضوع	: City planning -- Iran -- Mashhad
شناسه افزوده	: دانشگاه فردوسی مشهد. پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی، صاحب امتیاز
شناسه افزوده	: Ferdowsi University of Mashhad. Institute of Islamic Studies in the Humanities
شناسه افزوده	: پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن، صاحب امتیاز
رده بندی کنگره	: ۸۲۲/۲۳۲ BP
رده بندی دیویی	: ۴۸۷/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۷۴۱۱۱

پژوهشکده نوین

پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن

پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی

جستارهایی در الهیات شهر

علی الهی خراسانی

ناشر: انتشارات گفتمان شهر

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ۱۵۰ نسخه

قیمت: ۵۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۴۶۷-۶-۳

چاپ و صحافی: چاپ آذین

آدرس و تلفن: انتشارات گفتمان شهر

مشهد، سناباد ۴۱، چهارراه ابوسعید (سمت راست)، پلاک ۳۴، انتشارات گفتمان شهر

تلفن: ۵۱-۳۸۰۶۱

کلیه حقوق نشر متعلق به پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی است

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۱۵	جستار اول: مسأله الهیات شهر
۱۵	زندگی شهری
۱۷	جایگاه و خاستگاه الهیات شهر
۱۸	شاخصه‌های کلیدی الهیات شهر
۲۰	الهیات شهری ریزوماتیک
۲۳	کرونا و الهیات شهر
۲۴	پیشینه الهیات شهر در ایران
۲۷	جستار دوم: دین و برنامه‌ریزی شهری
۲۸	مقدمه
۳۵	محل عبادت و شهرها
۴۰	دین، جامعه و روانشناسی
۴۴	خدا، کشور و قانون
۴۸	ایمان، معنویت و ریخت‌شناسی (مورفولوژی) شهری*
۵۲	نتیجه‌گیری
۵۲	منابع

جستار سوم: الهیات، معنویت و ابعاد عینی شهری ۶۱

مقدمه ۶۲

قدرت معنوی دین در اماکن شهری ۶۶

حصول تمامیت ۶۹

دین، علم و شکل‌دهی به حوزه شهری ۷۲

منابع ۷۶

جستار چهارم: چشم‌انداز معنوی به شهر انسان ۸۱

تقدس و شهر ۸۵

فرجام‌شناسی و شهر ۸۹

نتیجه‌گیری ۹۶

جستار پنجم: فقه شهرسازی در تمدن اسلامی ۹۷

مقدمه ۹۷

درنگی در کتاب فقه شهرسازی ۹۸

سیاست شرعی ۹۹

مفهوم شهر مرکزی ۱۰۱

فقه و ساختار فیزیکی شهر ۱۰۴

راه‌ها در شهر اسلامی ۱۰۵

فقه و معماری مساجد ۱۰۹

بازارها و واحدهای تجاری ۱۱۴

معماری منازل مسکونی ۱۱۹

آب و سازه‌های آبی ۱۲۲

اوقاف و شهرسازی ۱۲۹

هندسه اسلامی ۱۳۲

جستار ششم: فقه بازارها و ساختمان‌های تجاری در شهرهای اسلامی..... ۱۳۵

توزیع مکانی ۱۴۳

تخصص ۱۴۹

مجاورت ۱۵۱

قواعد مجاورت ۱۵۵

دست فروشان ۱۶۱

آداب بازار ۱۶۴

جستار هفتم: چالش‌های فقهی بلندمرتبه‌سازی در شهر ۱۶۷

مقدمه ۱۶۷

تاریخچه بلندمرتبه‌سازی در ایران ۱۶۹

مفهوم‌شناسی ۱۷۰

نگاهی به محاسن و معایب بلندمرتبه‌سازی ۱۷۲

صلاحیت فقه در بررسی بلندمرتبه‌سازی ۱۷۶

حکم اولی بلندمرتبه‌سازی ۱۷۷

بررسی دیدگاه مبغوضیت بلندمرتبه‌سازی ۱۷۸

ضابطه‌مندی بلندمرتبه‌سازی بر اساس قاعده لاضرر و لاضرار ۱۸۸

میراث فرهنگی در شهر ۱۹۲

نتیجه‌گیری ۱۹۵

منابع ۱۹۶

جستار هشتم: مشهد؛ جهان شهر معنوی ۲۰۳

کارکردهای جهان‌شهری ۲۰۴

معنویت و گفت‌وگو در شهر مشهد ۲۰۵

نتیجه‌گیری ۲۱۰

مقدمه ناشر

شهر هم‌داستان و مقارن با تمدن و مدنیت و نیز آینه ذهنیت و حافظه است. شهر بستر و سازنده عنصر ارتباط و بالمال هویت مشترک اهالی خود است.

امروزه شهرها دچار کژتابی ذهنی و زبانی از تصویر و تلقی کلان مساله توسعه انسانی است. آسیب‌هایی که اول در کسوت نظریه و فرضیه آفتابی شدند و کم‌کم سر از وادی عمل در آوردند و چهره شهر و زندگی شهری را تغییر دادند. صورت شهرهای امروزه از سرت نگاه‌ها و رویکردهای اشتباه ما از عمران و آبادانی مخدوش شده است. پس برای تغییر و اصلاح این رویکردها باید گفتمان و طرحی نو در انداخت. انتشارات گفتمان شهر وابسته به پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن با این نیت متولد شد و بالید.

یکی از طرح‌های پژوهشی پژوهشکده نوین شهر معنوی ثامن «الهیات شهر» به‌شمار می‌رود که در طول سال‌های فعالیت خود توجه ویژه‌ای به مقوله زیارت و شهر داشته و تا کنون ده‌ها نشست علمی و همفکری نخبگانی در این رابطه داشته است.

الهیات شهر به‌عنوان گرایشی نو در الهیات و با نگاه میان‌رشته‌ای می‌کوشد چگونگی پیوند معنویت و دین با ابعاد مختلف زندگی شهری را مورد کاوش و بررسی علمی قرار دهد.